

Fylkesmannen i Hordaland,

Dato: 30.05.2014
Vår ref.: 2014/15688-2
Saksbehandlar: biraase
Dykkar ref.:

Høyring - FylkesRos Hordaland 2014

Hordaland fylkeskommune vil med dette gi si fråsegn knytt til FylkesRos Hordaland 2014. Fråsegna er særskild knytt til to område: «Svikt i kritisk infrastruktur» og «Klimaendringar og naturulukker», då fylkeskommunen var deltakande i arbeidsgruppene som arbeidde med desse områda.

1. Samla inntrykk av dokumentet

Dokumentet er godt og dekkande, men til tider noko omfattande. Innleiinga oppfattast som noko tungt, og språket er til tider veldig fagleg og ikkje veldig tilgjengeleg.

«Romvêr» kunne vore eit tema (jf Nasjonalt risikobilete), men kan handsamast under svikt i infrastruktur.

Det som står om «radonstråling» treng ikkje vere med i FylkesRos 2014.

Kapittel 5.4 Dambrot er etter vårt syn for omfattande, særleg med tanke på det risikobiletet som teiknar seg.

2. Risikovurderingane

Konsekvensane på «veg» er for høgt plasserte, mellom 20 – 100 døde pr.5.-25. år for vegstenging over 3 dagar er eit for høgt tal. Denne burde vore plassert på «små konsekvensar».

3. Tilbakemeldingar på det einskilde kapittel

Kapittel 1 (Innleiing)

For oversikt, innleiingsvis før kap. 1.1, kunne det gjerne vore omtalt kva FylkesROS er meint å vere, og forholdet til nasjonalt risikobilete og kommunale ROS. Det vil kanskje stå litt om dette i forordet, slik som i FylkesROS 2009, og det kan evt visast til nærare omtale andre stader i dokumentet, som kap. 1.4 (Definisjonar), 1.8. (Mål), 3.7 (Modell for risikoanalyse) og 3.8 (Metodeval).

Kapittel 2 (Hordaland)

Kapittelet er nytt i FylkesROS (jf. kapittel 1.6), og er truleg meint å gje ei oversiktleg skildring av fylket av relevans for FylkesROS. Det kan kanskje diskuteras om det er nødvendig å ha med kapittel 2.1 (kommuneøkonomi), eller ein så detaljert tabell som der er vist.

Kapittel 2.2 (Klima) gir oversikt over klima- og klimautvikling, og det kunne kanskje der vore vist til kapittel 3.5 (Klimautfordring og klimatilpassing) og kapittel 4.1 (Ekstremvêr) for nærare beskrivingar. Det siste avsnittet under kapittel 2.2, som byrjar med «Hordaland er blant dei fylka i Noreg som slepp ut mest klimagassar», skildrar ikkje klimaet og kan strykast.

Kapittel 3 (Risiko i samfunnet)

I kapittel 3.2 (Ulike typar risiko) er risiko inndelt i 4 ulike kategoriar (1-4). Kategori 1 er: «Risiko frå naturgitte tilhøve (t.d. skred, flaum, vind, radonstråling m.m.)».

Det kan diskuteras, (ut frå punkta i kapittel 1.6), om radonstråling er eit tema som høyrer heime i FylkesROS og temaet er knapt omtalt i høyringsutkastet. Temaet er ikkje nemnt i Nasjonalt risikoblete (2013), men var nærare beskrive i FylkesROS Hordaland 2009. Det kan kanskje vere tilstrekkeleg å handtere rådonstråling som plan- og byggjesak, med dei reglar og akseptkriteriar som gjeld der. Radonstråling synest i tilfelle å høyre meir inn under punkt 2 (Menneskeskapt risiko), ved at bygging av tette bustader kan føre til oppkonsentrering av radonstråling som følgje av byggjetiltaket. Uansett kunne eit tiltak vere å få utarbeidd eit regionalt radonkart for Hordaland. Kapittel 3.5 (Klimaufordring og klimatilpassing) er nytt, jf. kapittel 1.6, og relevant i FylkesROS. I kapittelet er det vist konkrete tal om klimautvikling, konsekvensar og utfordringar, og vist til Klimaplan for Hordaland 2014-2030, som truleg vert vedteken før sommaren. Ikkje minst i arbeidet med klimatilpassing, bør det vere god koordinering mellom tiltaksdelen i FylkesROS og Klimaplanen, og den nemnde forskingspiloten er nettopp eit godt døme på eit slikt regionalt grep for betre tilpassing til klimaendringane i fylket.

3.8 Metodeval

Det seiast at en nytter grovanalyse for i det påfølgande å gå inn i ei tilnærma matematisk tilnærming til risikoanalysen. Metodevalet og omhandlinga av det gir eit inntrykk av at dette er eksakt vitenskap samstundes som vurderingane under kvart emne er basert på erfaringar og skjønn i større grad enn kvantifiserbare data.

Kapittel 4 (Naturhendingar)

4.3 (Skred)

Som nemnt i høyringsutkastet er Hordaland eit relativt skredutsett fylke. NVE har det statlege forvaltingsansvaret for førebygging av skadar som følgje av skred. NVE si oppgåve er i stor grad å bistå kommunar, fylkeskommunar og private i handteringa av skred- og flaumfare. Det er utarbeidd akseptkriterium og standardisering av skredfarekartlegginga, og utarbeidd landsdekkande aktsemdkart for ulike typar skred, sist for jord- og flaumskred i mai 2014. Karta er i stor grad utarbeidd på grunnlag av enkel GIS-analyse av ein relativt grovmaska terrengmodell. NVE har også utarbeidd ein nasjonal plan for skredfarekartlegging (NVE rapport nr. 14/2011), med innspel frå kommunar og fylke. Statens kartverk har planar om å skaffe ein betre terrengmodell (1x1 m), som vil gje betre grunnlag for GIS-analysar.

Dei seinaste åra har kvaliteten og mengda tilgjengeleg satellittdata auka, samtidig som kostnadene har gått ned. Bruken av InSAR har gitt gode resultat for overvaking av ustabile fjellområde. Norsk romsenter har i samarbeid med NGU, Statens vegvesen, Jernbaneverket og NVE gitt ut ein ny rapport som blant anna framhevar den store nytten såkalla InSAR-metodikk gir i dag og i åra som kjem. Bruk av InSar for å avdekke mogelege utstbile fjellparti i Hordaland er eit aktuelt tiltak. Fylkesmannen og fylkeskommunen har støtta det interkommunale skredsam arbeidet i Hardanger, som har gitt auka skredkompetanse i kommunane der.

4.4 Jordskjelv og vulkansk aktivitet

Ifølgje beskrivinga i høyringsutkastet er det statistiske datagrunnlaget ikkje tilstrekkeleg til å fastsetje i detalj sannsynet for eit større skjelv i områda våre. Figur 4.1 av jordskjelvfare viser ei sonering med verdiar for seismisk akselerasjon, utan tilhøyrande skala for potensiell skade. Ut frå tilsvarande og nyare kart over Europa synest potensiell skade å vere liten. Vurdering av jordskjelvrisiko er eit tverrfagleg forskingsfelt, med fleire kompetansmiljø i Norge (NORSAR, NGU, NGI, Oljedirektoratet). Ut frå den svært ulike handsaminga av jordskjelv i fylkesROSar og Nasjonalt risikoblete, bør det i nasjonal regi gjerast ei risikovurdering av jordskjelv i Norge dersom ein meiner det er eit tema som bør inn i fylkesROSar.

Kapittel 5 (Svikt i kritisk infrastruktur)

Planen det her vert vist til på s. 46 er ikkje ferdig, den skal leggast fram for Fylkestinget i november 2014.

Hordaland Fylkeskommune og Statens vegvesen har sidan førre fylkes-ROS utarbeidd ein beredskapsplan for desse brusambanda, der alternative transportløysingar er konkretiserte og der ansvar og tiltaksplanar er konkretiserte. 1*)

4. Tiltaksdelen

Ingen kommentarar til dette punktet.

5. Andre tilhøve

Nivå

Tek fylkesROSen som han ligg føre i dag i tilstrekkeleg grad føre seg hendingar/scenario på eit regionalt/fylkesnivå? Intrykket er at det framleis er fleire tema som høyrer med på lågare nivå, som hos kommunane, enkelte plassar er det omtala tiltak på individnivå, t.d. vasking av hender (influenza/pandemi).

Med henvisning til det over stiller spørsmål ved om fleire tema høyrer med i ein FylkesROS, t.d. «Legionellose», «Drikkevassboren/Matboren sjukdom», «Brann i særskilde brannobjekt».

Johnny Stiansen
Fung. fylkesrådmann

Ingrid Holm Svendsen
Fylkesdirektør organisasjon

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor inga underskrift.